

UNIVERSITY OF PERADENIYA

LIBRARY NEWSLETTER

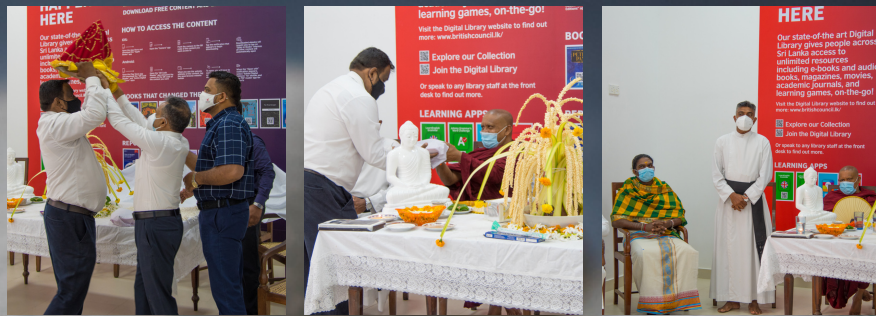
“TODAY A READER,
TOMORROW A LEADER.”

HIGHLIGHTS

- Opening of SMART Discussion Room
- Internal Institutional Review (IIR)
- Feature Articles
  - By Mr. S. Premarathne
  - By Ms. Kanchana Dehigama

The Library Welcomes the New Year 2022 with Religious Observances

The Library staff of the University of Peradeniya, under the auspices of the Librarian ushered in the New Year 2022 in a solemn manner by holding a multi religious ceremony in the New Main Library building. Ven. Sumangala Thero, the Acting Chief Incumbent of the University Temple chanted Seth Pirith and delivered a meaningful sermon. Religious dignitaries of Hindu, Islam and Christian faiths offered prayers and blessings to the University, Library, staff, stake-holders and students. Following the religious observances the Librarian thanked the religious dignitaries and briefed about the mission and tasks to be accomplished in 2022.

Editorial Board

Editor in Chief:

Mr. R. Maheswaran

Co-Editors :

Mrs. W.H.D.K. Abeyrathne

Mrs. S. Weerasinghe

Graphic & Layout Designers:

Mr. Rivikantha Herath

Mr. Ishan Senevirathne

Photography :

Mr. Ishan Senevirathne

Librarian as the Sri Lanka National Hockey Team Manager for the AHF Cup Tournament

R. Maheswaran, Librarian of University of Peradeniya was assigned by the Sri Lanka Hockey Federation to perform duties as the Manager of the National Men's Hockey squad for Asian Hockey Federation Cup Tournament which was held in Jakarta, Indonesia from 11th - 20th March 2022. Sri Lankan National Hockey team became second-runner-up in the tournament.

Opening of SMART Discussion Room Science Library

Science Library, University of Peradeniya ceremonially opened the Smart Discussion Room (SDR) for students on 11th February 2022 at the Science Library. The SDR is a collaborative learning space which is equipped with modern technologies. This will facilitate interactive learning and teaching for students and teachers. The SDR was funded and equipped by the 78['] Science batch of the Faculty of Science, University of Peradeniya. The Opening ceremony was graced by Prof. T. Madujith, Deputy Vice Chancellor, University of Peradeniya, Prof. Saluka Kodituwakku, Dean Faculty of Science, Dr. (Ms). C.N.K. Alahakoon, Deputy Librarian, Senior Assistant Librarian/Faculty of Science, Professors of the Faculty, Senior Assistant Librarians of Main Library and Branch Libraries, Lectures and students of the Faculty and members of the 78[']batch .

Internal Institutional Review (IIR) - University of Peradeniya

The Academic staff members and Assistant Registrars of the Library attended the Internal Institutional Review (IIR) Team meeting on 14th March 2022. The IIR team made several suggestions for improving the Library facilities. In addition, the Branch Librarians and the Library representatives of the Faculty of Management and Faculty of Arts participated in the Internal Institutional Review (IIR) team discussions which were held virtually.

Diploma in Library and Information Services Seminar: Knowledge Organization

A Seminar on “Knowledge Organization” was held on the 26th March 2022 from 9.00 a.m. to 3.00 p.m. at the Main Library, University of Peradeniya for students following the Diploma in Library and Information Services conducted by the Centre for Distance and Continuing Education (CDCE). Separate sessions for Sinhala medium students and Tamil medium students were conducted by Ms. S.Weerasinghe, Senior Assistant Librarian, University of Peradeniya, and Mr. M. M. Rifaudeen, Librarian, South Eastern University of Sri Lanka respectively. Mr. R. Maheswaran, Librarian, University of Peradeniya gave a guided tour for the students and further had a discussion with them regarding subject matters of the program. Library Information Assistants, Mr. Krishnamoorthy and Ms. C. Jayathissa also contributed for the guided library tour. This program was organized for enhancing the students’ practical skills and knowledge regarding cataloguing and classification.

ශාස්ත්‍රීය නිර්මාණකරණයේදී වැදගත් වන ප්‍රකාශන හිමිකම් නීතියේ සඳහන්
සාධාරණ භාවිතය
සුනිල් ප්‍රේමරත්න

ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර පුස්තකාලයාධිපති, ප්‍රධාන පුස්තකාලය ,පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

හැඳින්වීම

කිසියම් ප්‍රකාශිත කෘතියක ග්‍රන්ථ නාම පිටුවට පසු පිටුවෙහි කතුවරයාගේ හෝ ප්‍රකාශකගේ නමට ඉදිරියෙන් ඉංග්‍රීසි “©” සි අක්ෂරය වරහන් තුළ යොදා තිබෙන බව ග්‍රන්ථ පරිශීලනය කරනු ලබන ඔබ අප දැක තිබෙන සුලබ කරුණකි. මෙමගින් පෙන්වනුයේ අදාළ කෘතියේ ප්‍රකාශන අයිතියයි. ඇතැම් විට මෙය “සියලු හිමිකම් ඇවිරිණි” ලෙසින්ද දක්වා තිබේ. එසේත් නොමැතිව යම් ප්‍රකාශනයක අයිතිය දැක්වීම සඳහා වෙනත් ආකාරයක වැකියක් මුද්‍රණය කොට තිබේ. “ප්‍රකාශන අයිතිය හිමි අයගේ ලිඛිත අවසරයකින් තොරව මෙහි අන්තර්ගත කරුණු නැවත මුද්‍රණය හෝ කිසිදු උපුටා ගැනීමක් කළ නොහැක.” ලෙසින් විවිධ ප්‍රකාශ ඇතුළත් කර තිබෙනුයේ අදාළ කෘතියේ ප්‍රකාශන අයිතියයි. ප්‍රකාශන හිමිකම යන්න අතීතයේ ග්‍රීක රෝම යුගය දක්වා ඉතා දිගු ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියාපාන සංකල්පයකි. ක්‍රි.පූ. හතරවන සියවසේ ග්‍රීසියේ ජීවත් වූ ජ්‍යෝතේන් නම් දාර්ශනිකයා තමාගේ අනුමැතියකින් තොරව තමාගේ දේශන පිටපත් කර විසුරුවා හැරීම පිළිබඳ තම විරෝධතාව පළ කොට තිබේ. කාර්මික විප්ලවය, තාක්ෂණික දියුණුව ආදී හේතුවෙන් මුද්‍රණ ශිල්පය ඉතා දියුණු තත්ත්වයට පත් වී මහා පරිමාණයෙන් පොත පත මුද්‍රණයට අවකාශ සැලසිණි. එහිදී ප්‍රකාශකයින් විසින් කතුවරුන්ගේ කෘති නැවත නැවත මුද්‍රණය කරමින් තම ලාභය උපරිම කර ගැනීමට උත්සාහ කොට තිබේ. මේ පිළිබඳව නිර්මාණකරුවන් උද්ඝෝෂණය කොට තමන් ප්‍රකාශනයට පත් කළ කෘති සහ නිර්මාණ සඳහා අයිතිවාසිකම් ලබා ගෙන තිබේ. බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේ පැරණි ලේඛන වල සටහන්ව ඇත්තේ ප්‍රකාශන හිමිකම - “Stationers Copyright” ලෙසිනි. මිනිසා තම බුද්ධිය මෙහෙයවා සිදු කරනු ලබන නිර්මාණයක පූර්ණ අයිතිය අදාළ නිර්මාණකරුට හිමිවිය යුතුය. මෙසේ එම අයිතිය සැබෑ නිර්මාතෘ වෙත ලබා දීමේ අයිතිය “ප්‍රකාශන හිමිකම” ලෙස සරලව කිව හැකිය. නිර්මාණකරුට ලැබිය යුතු පූර්ණ අයිතිවාසිකම් මෙමගින් ආවරණය වේ. නමුත් කුමන හෝ නිර්මාණයක් පෙර කී අයිතිවාසිකම් තිබුණත් වෙනත් අයෙකුට තමන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා පර්යේෂණ, නව දැනුම ලබා ගැනීමට වැනි සාධාරණ භාවිතාවකට ඉඩ හසර විවෘතව තිබේ. මෙම කෙටි ලිපිය තුළින් අපේක්ෂා කරනුයේ ශාස්ත්‍රීය නිර්මාණකරණයේදී ප්‍රකාශන නීතියේ එන සාධාරණ භාවිතය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමයි.

බුද්ධිමය දේපළ

වර්තමාන ලෝකය විශ්ව ගම්මානයක් බවට පත්වී තිබේ. නූතන තාක්ෂණික දියුණුව ,තොරතුරු තාක්ෂණයේ ප්‍රබල බලපෑම, අධිවේගී තොරතුරු සම්ප්‍රේෂණය, නව සොයා ගැනීම් හා නිර්මාණ රාශියක් බිහිවීම වැනි විවිධාකර හේතු නිසා ගෝලීයකරණය වූ සමාජයේ සංකීර්ණ වූ භෞතික සංවර්ධනයට සාපේක්ෂව බුද්ධිමය දේපළවලටද හිමිවනුයේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. මිනිසාගේ බුද්ධිය මෙහෙයවා නව වින්තන ධාරාවන් ඔස්සේ බිහිකරනු ලබන විවිධ නිර්මාණ බුද්ධිමය දේපළ ලෙස කෙටියෙන් හැඳින්විය හැක. මුද්‍රණ යන්ත්‍රය බිහිවීමත් සමඟ මුද්‍රිත ප්‍රකාශන ප්‍රකාශයට පත්වීම ශීඝ්‍රයෙන් ව්‍යාප්ත විය. පොත් මුද්‍රණය කිරීමත් සමඟ දැනුම ව්‍යාප්තිය සංකීර්ණ විය. තවද බුද්ධිමය ඥාණය මෙහෙයවා කරනු ලබන නිර්මාණ රාශියක් බිහි වී දැනුවත් සමාජයක් නිර්මාණය විය. එසේම එම දැනුම පාදක කර ගෙන බිහි වූ විවිධ නිර්මාණ සමාජය පුරා ව්‍යාප්ත විය. බුද්ධිමය ඥාණය මෙහෙයවා කරනු ලබන නිර්මාණ සඳහා යම් කිසි හිමිකාරිත්වයක් තිබේ. ඉතා පුළුල් ලෙස බලන විට බුද්ධිමය දේපළ යන්න මිනිසාගේ බුද්ධිය මෙහෙයවා නිර්මාණය කරනු ලබන කාර්මික, විද්‍යාත්මක, සාහිත්‍යමය සහ කලාත්මක වැනි විවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ බිහිවන නව නිර්මාණ සියල්ල බුද්ධිමය දේපළ වේ. මේවා ආරක්ෂා කිරීමට ඇති නෛතික පසුබිම ඉතාමත් වැදගත්ය. මෙහිදී

- 01. නිර්මාණයක ආර්ථික අයිතිවාසිකම නිර්මාණකරුවාට නිසි අයුරින් ලබාදීමටත්
- 02. අදාළ නිර්මාණය සඳහා සමාජ, ආර්ථික, සංස්කෘතිමය, විද්‍යාත්මක වැනි විවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ යම්කිසි ඇගයීමක්, පිළිගැනීමක් ලබා දීමත්
- 03. බුද්ධිය මෙහෙයවා කරනු ලබන නිර්මාණ වෙනත් අයෙකු විසින් අනවසරයෙන් පරිහරණය කිරීම වැළැක්වීම සඳහා සහ එයට නෛතික ආරක්ෂාවක් ලබා දීමත් වැදගත්ය.

බුද්ධිමය දේපළ නීතිය යටතේ ආරක්ෂා වන මූලික අයිතීන් කිහිපයකි.

- 01 කාර්මික දේපළ - (ජේටන්ට් , වෙළඳ ලකුණු ආදිය)
- 02 ප්‍රකාශන හිමිකම

මෙහිදී ශාස්ත්‍රීය නිර්මාණ කෙරෙහි සෘජුවම වැදගත්වන ප්‍රකාශන හිමිකම පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමු.

ප්‍රකාශන හිමිකම

ප්‍රකාශන හිමිකම නව්‍ය සංකල්පයක් නොවන අතර ඉතා දිගු ඉතිහාසයක් තිබෙන සංකල්පයකි. මිනිසා සිය බුද්ධිමය හා නිර්මාණශීලීත්වය මෙහෙයවා සිදු කරනු ලබන මානව නිර්මාණයක පූර්ණ ඵල ප්‍රයෝජන ඵල නිර්මාණය බිහිකළ නිර්මාතෘ හට ලබාදීමේ අයිතිය ප්‍රකාශන හිමිකම වශයෙන් සරලව හැඳින්විය හැකිය. එයට ඉංග්‍රීසියෙන් copyright යන වදනට අනුරූපිව සිංහල අර්ථය ප්‍රකාශන අයිතිය/ හිමිකම ලබා දී ඇත. (ජයකුමාර්, 2014). මෙම ප්‍රකාශන අයිතිය යන්නට විවිධ අරුත් ලබා දී තිබේ. කර්තෘ අයිතිය , කර්තෘ හිමිකම, බුද්ධිමය අයිතිය ආදී කුමන ආකාරයෙන් හැඳින්වුවත් මෙය බුද්ධිය මෙහෙයවා කරනු ලබන නිර්මාණ උදෙසා යම්කිසි සාධාරණත්වයක් ලබාදීමට ගත් උත්සාහයකි.

සාහිත්‍යමය නිර්මාණ කුමන ආකාරයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කළද එය ප්‍රකාශන හිමිකම යටතට ගැනේ. මෙම හිමිකම ලැබීමට නම් එය මුල්ම නිර්මාණය විය යුතුය. නිර්මාණයට අදාළ අදහස නව්‍ය නොවුවත් ඉදිරිපත් කර තිබෙන ආකාරය කර්තෘවරයාගේ නවතම නිර්මාණයක් විය යුතුය. මෙම නිර්මාණ විවිධාකාර වේ.

- 01. සාහිත්‍යමය නිර්මාණ: ගද්‍ය , පද්‍ය රචනා, නාට්‍ය , ශාස්ත්‍රීය ලිපි ලේඛන
- 02. කලාත්මක නිර්මාණ : ද්විමාන , ත්‍රිමාන , චිත්‍ර, කැටයම්
- 03. සංගීත නිර්මාණ : සරළ සංගීත, සමූහ සංගීත , වාදන , කණ්ඩායම් සංගීත ආදිය
- 04. සිනියම් හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය කෘති
- 05. ඡායාරූප, ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය නිර්මාණ
- 06. පරිගණක වැඩසටහන්

ජයකුමාර් (2014), සඳහන් කරන පරිදි ක්‍රි.ව. 1886 දී අත්සන් කෙරුණු "බර්න් සම්මුතිය නිසා සාහිත්‍යමය හා කලාත්මක නිර්මාණ කෙරෙහි නිත්‍යානුකූල ආරක්ෂාවක් හිමි වීම සුවිශේෂී ලක්ෂණයකි. බර්න් සම්මුතියට අනුව කතුවරයා ජීවත්වන ප්‍රදේශයට පමණක් නොව ජාත්‍යන්තරව ද මෙම කතුවර හිමිකම එකසේ බලපවත්වයි.

බුද්ධිමය නිර්මාණයක ආරක්ෂාව සලසාදීමේ සුවිශේෂී අරමුණු තිබේ. එනම්

- 01. කිසියම් නව නිර්මාණයක් පූර්ණ හිමිකම වෙනත් භෞතික දේපළක් මෙන් අදාළ නිර්මාණකරුට හිමි විය යුතුය.
- 02. අදාළ නිර්මාණයට ගෞරවනවිත පිළිගැනීමක්, ඇගයීමක් තිබීම, නව නිර්මාණයක් ප්‍රතිනිර්මාණය, පරිවර්තනය ආදී හෝ භාවිතාවක් වුවද මුල් කතුවරයාට නිර්මාණකරුගේ පූර්ණ අභිමතය පරිදි සිදුවිය යුතුය.
- 03. යම්කිසි නිර්මාණයක විකෘති කිරීමක්, අනිසි භාවිතයක්, අලාභයක් සිදුවුවහොත් එයට වන්දි අයකර ගත හැකියාව තිබිය යුතුය.
- 04. මෙම ප්‍රකාශන හිමිකම නිසා නව නිර්මාණ කිරීමට කතුවරයාට /නිර්මාණකරුට වඩාත් උනන්දුවක් ඇතිවීම ද වැදගත්ය.

ඉහත කී විවිධ වූ කාරණා හේතුවෙන් මෙම ප්‍රකාශන හිමිකම් නැතහොත් අයිතිය තුළින් අදාළ නිර්මාණ සඳහා ආරක්ෂාවක් ලැබේ. මෙම ආරක්ෂාව නිසා නිර්මාණකරු නව නිර්මාණ බිහි කිරීමට පෙළඹේ. එය සමාජයට අත්‍යවශ්‍ය මෙන්ම සමාජ ප්‍රගමනයට දායක වන්නකි. බොහෝ ප්‍රකාශන හිමිකම් නීතිවලට අනුව කිසියම් සාහිත්‍යමය හෝ කලාත්මක කෘතියක් එහි කෘතියේ අවසරය නොමැතිව භාවිතා කළ නොහැක. ඒ අනුව මුල් කෘතිය පදනම් කොටගෙන එහි පිටපතක් සකස් කිරීම, ප්‍රති නිෂ්පාදනය කිරීම, විකාශණය කිරීම, වෙනත් ආකාරයකින් මහජනයාට ඉදිරිපත් කිරීම, පරිවර්තනයක් අනුවර්තනයක් හෝ වෙනත් පරිණාමනයක් පිළියෙළ කිරීම සඳහා මුල් කතෘවරයාගෙන් අවසර ගත යුතුය (කාරියප්පෙරුම, 1996). එසේ වුවද මුල් නිර්මාණයක් කෘතියක් කතෘවරයාගේ අවසරයකින් තොරව භාවිතාවට ගත හැකි අවස්ථා තිබේ. එය **සාධාරණ භාවිතය** ලෙස හැදින්විය හැකිය. හුදෙක් ප්‍රයෝජන ගන්නා තැනැත්තාගේ පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා එය ප්‍රති නිෂ්පාදනය කිරීම, අනුවර්තනය කිරීම, සංයෝජනය කිරීම හෝ වෙනත් ආකාරයකින් පරිණාමනය කිරීමට නීතියෙන් ඉඩ ඇත. තවද සංදේශනය හා අධ්‍යාපනික පරමාර්ථ උදෙසා තවත් අයෙකුගේ කෘතියකින් උපුටා ගත් කොටස් ප්‍රවෘත්ති පත්‍රවල, ලිපිවල, ගුවන්විදුලි ප්‍රකාශන හෝ රූපවාහිනී වැඩසටහන්වල යොදා ගත හැකිය. (පීරිස්, 1988).

1979 අංක 52 දරණ බුද්ධිමය දේපල නීති සංග්‍රහ පනතේ අංක 12 සහ 13 ද සහ 2003 අංක 36 දරණ බුද්ධිමය දේපල පනතේ වගන්ති අංක 11, 12 යටතේ මෙම සාධාරණ භාවිතය යන්න ඉතා පැහැදිලිව නිර්වචනය කොට ඇත. මෙහිදී නිර්මාණකරුවාගේ මුල් අයිතියට බාධා නොවන ආකාරයෙන් විවිධ වූ සාධාරණ භාවිතයන්ට ඉඩ හසර ලබාදීම ඉතා පැහැදිලිව සඳහන් කොට තිබේ. විවේචනය, අදහස් දැක්වීම, ප්‍රවෘත්ති වාර්තාකරණය, ඉගැන්වීම, ශිෂ්‍යත්ව හෝ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා පිටපත් ප්‍රති නිෂ්පාදනය හෝ ඒ වගන්තියේ නිශ්චිතව සඳහන් වෙන යම් ක්‍රමයකින් යම් කෘතියක් සාධාරණ භාවිතය සඳහා ගැනීම ප්‍රකාශන අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය නොවන්නේය. (2003, 11 (1) වගන්තිය)

ශාස්ත්‍රීය නිර්මාණකරණයේදී සාධාරණ භාවිතය

කෘතියක් පිටපත් කිරීමට ඇති සාමාන්‍ය අවසරය “සාධාරණ භාවිතය” සේ සැලකිය හැකිය. හිමිකම් දරන්නාගේ අයිතියට හා ප්‍රතිලාභයට හානියක් නොවන තරමට නොහොත් පාඩුව අවම වන ප්‍රමාණයට පිටපත් කිරීමට ඇති ඉඩකඩ සාධාරණ භාවිතය සේ සැලකිය හැකිය (ගල්ලබ, 2008). බුද්ධිමය තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීම බෙදා හැරීම, නව පර්යේෂණ බිහි කිරීම වැනි කාරණාවලදී දැනට ප්‍රකාශයට පත්ව තිබෙන ශාස්ත්‍රීය ලිපි ලේඛන, පර්යේෂණ පත්‍රිකා, පොත්පත්, විද්‍යුත් දත්ත පදනම් ආදියෙන් තොරතුරු උපුටා දැක්වීම නැවත නැවත එහි අඩංගු කරුණු භාවිතය, පිටපත් කිරීම වැනිදා සාමාන්‍ය තත්ත්වයකි. මෙහිදී නව පර්යේෂණ, නව ලිපි ලේඛන ඉදිරිපත්වීම සහ නව දැනුම ප්‍රති නිෂ්පාදනය වීම සුබවාදී තත්ත්වයකි. අතීතයේ සිදුකරන ලද පර්යේෂණ පිළිබඳව මූලික වැටහීමක් ලබා ගැනීම, සාහිත්‍ය විමර්ශනය තුළින් සොයා ගන්නා පර්යේෂණ පත්‍රිකා ලිපි ලේඛණ අදාළ පැරණි කතෘවරයාට හෝ අදාළ පැරණි ප්‍රකාශකයාට හානියක් නොවන අයුරින් භාවිතා කිරීම අතිශය වැදගත් වූවකි. මෙසේ අධ්‍යයන, පර්යේෂණ, ඉගෙනුම්, ඉගැන්වීම්, හෝ පුද්ගලික දැනුම භාවිතය සඳහා යම්කිසි ලිපියක්, ලිපියක කොටසක් ග්‍රන්ථයක් භාවිතා කිරීම “සාධාරණ භාවිතය (Fair use)” නම් වේ. සාධාරණ භාවිතය යන්න විවිධ වෘත්තිකයින් විසින් විවිධ අවස්ථාවල වඩාත් පුළුල්ව සහ ශක්තිමත්ව භාවිතා කෙරේ. මෙහිදී ශාස්ත්‍රීය ලිපි ලේඛණ ප්‍රති නිෂ්පාදනය වෙසෙසින් සලකා බැලිය යුත්තකි.

උදාහරණ ලෙස වර්තමාන ඉතිහාසඥයින් විසින් අතීතයේ සිටි ඉතිහාසඥයින් සිදු කරන ලද පර්යේෂණ සහ ඔවුන් ගේ ප්‍රාථමික තොරතුරු සම්පත් ආදිය භාවිතා කොට ඒවා උද්ධෘත ලෙස දක්වමින් නවතම පර්යේෂණය සිදු කිරීමට උත්සාහ කෙරේ. මෙහිදී අතීත පර්යේෂණය පිළිබඳ පැහැදිලි සටහනක් තැබීමට නව පර්යේෂකයින් අවංක වීම වැදගත්ය. එය සාධාරණ භාවිතය යන්නට කදිම නිදසුනකි.

2003 අංක 36 දරණ බුද්ධිමය දේපල පනතේ 11 සහ 12 වගන්තිවල මෙම සාධාරණ භාවිතය යන්න ඉතා පැහැදිලිව සඳහන් කර තිබේ. වගන්ති අංක 11 ට අනුව විවේචනය, අදහස් දැක්වීම, ප්‍රවෘත්ති වාර්තාකරණය, ඉගැන්වීම, ශිෂ්‍යත්ව හෝ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා පිටපත් සැපයීම හෝ ශිෂ්‍යයන්ට පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා පිටපත් ප්‍රති නිෂ්පාදනය ආදියට ප්‍රකාශණ හිමිකම යටතේ අපේක්ෂා කරයි.

11 වගන්තියේ 2 වන උප වගන්තියට අනුව යම් විශේෂිත කාරණයකදී යම් කෘතියකින් ගන්නා භාවිතය සාධාරණ භාවිතයක් ද යන වග නිශ්චය කර ගැනීමේදී පහත කරුණු සලකා බැලිය යුතුය.

- (අ) එම භාවිතය වාණිජ ස්වභාවයක්ද යන වග හෝ ලාභ නොඋපයන අධ්‍යයන කාර්යක් සඳහාද යන වග
- (ආ) ප්‍රකාශන අයිතිය සහිත කෘතියේ ස්වභාවය
- (ඇ) ප්‍රකාශන අයිතිය සහිත සම්පූර්ණ කෘතියට සාපේක්ෂව ප්‍රයෝජනයට ගෙන තිබෙන කොටසේ ප්‍රමාණය
- (ඈ) ප්‍රකාශන අයිතිය සහිත කෘතියේ විභව වෙළඳපල කෙරෙහි හෝ එහි වටිනාකම කෙරෙහි හෝ එකී භාවිතයට ගැනීමෙන් පසුව ඇතිවිය හැකි බලපෑම

තවද 12 වන වගන්තියේ 3 වන උප වගන්තිය සඳහන් පරිදි ප්‍රසිද්ධ කළ කෘතියක කොටසක්, ප්‍රකාශන අයිතිය හිමිකරුවෙකු විසින් හෝ අවසර දෙනු ලැබීමකින් තොරව උපුටා දක්වනු ලැබීමට අවසර තිබේ. එසේ වුවද එම අවසරය ඇත්තේ එම ප්‍රතිනිෂ්පාදනය සාධාරණ ක්‍රියාමාර්ගවලට ගැලපෙන්නේ නම් සහ අදාළ කාර්ය අනුව යුක්ති සහගත සහ ප්‍රමාණය ඉක්මවා නොයන්නේනම් පමණි. එවැනි උපුටා දැක්වීමක් සමගම එම කෘතියේ ප්‍රභවය සහ උපුටා ගත් කොටස අයත් කෘතියේ එහි කතුවරයාගේ නම සඳහන් වන්නේ නම් ඔහුගේ නම සඳහන් විය යුතුය.

2003 බුද්ධිමය දේපල පනතේ 12 වන වගන්තියේ 4 උප වගන්තියේ (අ) ඡේදය කවර විධි විධානයක් තිබුණද කෘතියක ප්‍රකාශන අයිතිය හිමිකරුවෙකුගේ බලය දීමකින් තොරව මෙහි පහත සඳහන් ක්‍රියා සඳහා අවසර තිබිය යුතුය. එනම් ප්‍රසිද්ධ කළ ලිපි, වෙනත් කෙටි කෘති හෝ කෙටි උධාන දැක්වීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් අනුව සෘජුව හෝ වක්‍රව වාණිජමය ලාභ පිණිස නොවන අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහා මුහුණට මුහුණලා සිදුකරන ඉගැන්වීම්, ආදියට භාවිතා කළද හැකිතාක් දුරට කෘතියේ ප්‍රභව සහ එහි කතෘගේ නම සඳහන් විය යුතුය.

විවේචනය, අදහස් දැක්වීම, ප්‍රවෘත්ති වාර්තාකරණය, ඉගැන්වීම, පර්යේෂණ කටයුතු වැනි කාර්යයන් වලදී මුල් නිර්මාණ අදාළ අරමුණ කෙරෙහි සාධාරණව භාවිතය ප්‍රකාශන හිමිකම උල්ලංඝනය කිරීමක් නොවේ. මෙම සාධාරණ භාවිතය පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් ලබා දීම පුස්තකාල අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලයට පැවරී ඇති කාර්යකි. උදාහරණ වශයෙන් පාඨකයින් තම අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා පොත් පත් ඡායාපිටපත් කර ගනී. එහි දී අදාළ කෘතියේ පරිච්ඡේදයක් ඡායා පිටපත් කර ගැනීමේ හැකියාව ඇතත් සම්පූර්ණ කෘතිය ඡායා පිටපත් කර එහි පිටපත් රාශියක් ප්‍රති නිෂ්පාදනය කිරීම සාධාරණ නොමැත. එබැවින් ග්‍රන්ථ පරිහරණය හා ඒ අනුසාරයෙන් නව නිර්මාණ කිරීමේදී මුල් නිර්මාණකරුවාගේ අයිතියට ගරු කොට මූලාශ්‍ර දැක්වීමට පාඨකයා දැනුවත් කළ යුතුය.

ඉහත සඳහන් කාරණා අනුව වැටහී යනුයේ ශාස්ත්‍රීය නිර්මාණකරණයේදී ඕනෑම මුල් කෘතියක්, පත්‍රිකාවක්, සඟරාවක්, විද්‍යුත් ලිපි ආදී ඕනෑම ප්‍රකාශනයක් සාධාරණ භාවිතයට ඉඩ හසර ලබාදී ඇති බවයි. පර්යේෂණ කටයුතු, පෞද්ගලික දැනුම වර්ධනයට, විචාර හෝ විවේචන සඳහා, පුස්තකාල සේවා හා ලේඛනාරක්ෂක කටයුතු, ප්‍රවෘත්ති වාර්තාකරණය, ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය ආදී කටයුතු සඳහා මුල් නිර්මාණ එනම් ලිපි ලේඛන , පොත්පත් , වීඩියෝ ආදී දෑ සාධාරණව භාවිතා කිරීමට ප්‍රකාශන හිමිකම් නීතියෙන් අවසර ලබාදී තිබේ. හිමිකම් දරන්නාගේ අයිතියට බාධා නොවන අයුරින් හා ප්‍රතිලාභවලට හානි නොවන ලෙසට ඒවා භාවිතා කිරීම සාධාරණ භාවිතය වේ. මේ පිළිබඳ අවබෝධයෙන්, යුතුව ශාස්ත්‍රීය නිර්මාණ බිහි කිරීම වැදගත්ය.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍ර

කාරියඨපෙරුම, කිත්සිරි. (1996). ප්‍රකාශන හිමිකම් නීතිය. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ.

ගල්ලබ,පුංචිබණ්ඩා. (2012). ප්‍රකාශන හිමිකම් නීතියේ පැනෙන් සාධාරණ භාවිතය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල හා විද්‍යාපන සේවා, මහවාරිය පියසිරි ලංකාගේ අභිනන්දන ග්‍රන්ථය. කොළඹ: එස්.ගොඩගේ.

පිරිස්, ජී.එල්. (1989). ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධිමය දේපල නීතිය, සංස්: රුපනාව, මහින්ද ප්‍රකාශන හිමිකම් ආසන්න හිමිකම් සහ හිමිකම් පරිපාලනය. රාජගිරිය : සමන් සහ මදුරා ප්‍රකාශකයෝ.

බොනේජු, බොබී ජී. (2005). ප්‍රකාශන අයිතිය සහ සම්බන්ධිත අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ මූලික සංකල්ප. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ.

ද සිල්වා, තුෂාර. (2005). බුද්ධිමය දේපල සහ ප්‍රකාශන අයිතිය. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ.

ජයකුමාර, ටී. (2014). ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධිමය දේපල නීතිය. කොළඹ :ජේ.කේ.නීති ප්‍රකාශකයෝ.

Gunasekara, D. (2010). Copyright protection and distance Librarianship: provisions and constraints observed in copyright law in Sri Lanka. *Journal of university librarians Association*, 14 (1), 89 -104.

Intellectual Property Act No: 36 (2003). Sri Lanka.

https://www.nipo.gov.lk/web/images/pdf_downloads/Intellectual_Property_Act_No_36_of_2003.pdf

Norman, Sandy. (1999). *Copyright in further and higher education libraries*. London: Library Association Publishing.

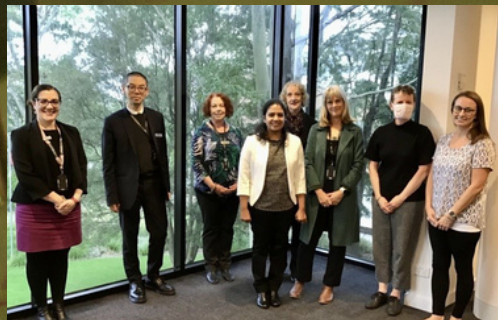
Research Publications

- Hindagolla, B.M.M.C.B. & Weerasinghe, S. (2022). Acceptance of electronic information resources by library users: A review of literature from the Asian and African perspective. In M. P. Singh, S. Kumar Sonkar (Eds.), *Management of Modern Libraries in New Normal – Memorial volume in loving memory of Dr. Suchetan Kumar* (pp. 372-383). Corvette Press
- Weerasinghe, S., (2022). Citation analysis of Veterinary dissertations. *Journal of the University Librarians Association of Sri Lanka*, 25(1), pp.31-54. DOI: <http://doi.org/10.4038/jula.v25i1.8052>

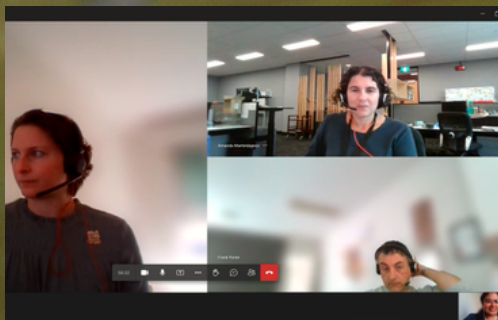
Visiting Foreign University Libraries

Senior Assistant Librarian Dr. (Ms).Menaka Hindagolla visited three University libraries, namely, St. Matheson Library, University of Monash, RMIT University Library and the Library of Federation University of Australia in Melbourne, Australia. During her visit she had discussions with the library staff regarding new emerging library services offered by university libraries for their users in the post pandemic context as well as about the librarians' role of promoting open education resources in Universities.

Meeting With Monash University Library Staff

Meeting with RMIT University Library Staff

Meeting with Federation University Library Staff

"Bad libraries build collections, good libraries build services, great libraries build communities."

- R. David Lankes

PLM Collection of University of Peradeniya Library: a cursory note on most outstanding repository of knowledge

Kanchana Dehigama, Senior Assistant Librarian, AHS Library, University of Peradeniya

Background

Palm Leaf Manuscripts (PLMs) bears a prominent place among the historical sources on Sri Lanka. They were attracted by the colonial amassers mainly due to their antiquarian value during the period. Realizing the immense value of PLMs the British colonial government later on initiated collecting PLMs that were in the possession of monks and lay persons. Accordingly, the first such collection was brought together in Government Oriental Library and eventually handed over to the newly created National Museum Library (NML), which later became the largest PLM collection in Sri Lanka.

However, reasons and underpinnings of University of Peradeniya Library (UoPL) PLM collection development are much different from the National Museum Library PL collection. Sir Ivor Jennings the founding father of Peradeniya when establishing University of Peradeniya, especially its Library, was concerned about strengthening the resources for scholars in the university library. He expected that majority of the scholars working on Ceylon History and Oriental Studies would be resided at Peradeniya (Jennings, 1995). Hence, his motive was to enrich the Library Collection with “our cultural heritage”. Former benefactors of the University of Peradeniya such as D.R. Wijewardena, D.B. Jayatileka, Lakdas De Mel and Pathfinder Librarians, S.C. Blok, K.D. Somadasa, H.A.I. Goonetilake and N.T.S.A. Senadeera made every effort to make his vision a reality. As a result, University of Peradeniya Library PLM collection that forms a part of Ceylon Collection, today, holds the status of second largest collection of Sri Lanka.

Acquisition of the PLMs to UoPL

The role Mr. K.D. Somadasa played in developing manuscript collections led Peradeniya to be one of the most outstanding repositories of knowledge. In 1950s, K.D. Somadasa, the third Librarian as well as a well known manuscriptologist of UoPL conducted a large-scale study of PLMs available in temples around Sri Lanka and published the outcome of the survey under the title of Sri Lankeya Puskola Poth Namavaliya. While working for this publication, he wrote to both secular and religious owners of PLMs requesting either to donate or sell PLMs in their possession to the UoPL. His purpose was to preserve the collections scattered over the country. As a result, several manuscripts were received by the library growing the collection fast.

In the meantime, attention was drawn to purchase late Dr. N.B.P. Goonetilleke collection. Getting hold of this collection was initiated by Mr. SC Blok. Since it was unable to accomplish the task during his tenure, the collection was however, purchased during the times of Mr. K.D. Somadasa. There were 1443 Palm Leaf Manuscripts, 71 rolled manuscripts (seettu) and 11 Copper Plate Charters in this collection.

From then several PLMs were received by the library from time to time, increasing its total number to 2446. However, the investigations revealed that most manuscripts in the collection contain several different titles within one manuscript. Some of the manuscripts contained more than 40 titles bound together. While there is no published catalogue available to the collection, a card catalogue is said to have been prepared by Mr. Somadasa with the assistance of a clerk, which is the only key to the PLM collection. In this catalogue, each manuscript had been given an accession number to each record as it is added to the library collection. This unique identifier assigned to each manuscript indicates the chronological order of its acquisition. Mr. Somadasa has also used his own classification and cataloguing method to categorize the collection.

Significance of the Collection

Oldest PLM

On the basis of the shape of letters, P.E.E. Fernando (1982) is of the opinion that Visuddhimagga tika in the collection is the oldest manuscript in Sri Lanka.

MOW Register

A copy of Mahavamsa PLM at UoPL was inscribed in the Memory of the World (MOW) register in 2021 by MOW UNESCO Sri Lanka expert committee, based on its national, regional and international significance as a documentary heritage (MOW Register, 2021).

Vast Area of Subject Coverage

The diversity and strength of this collection are illustrated by a vast area of subject coverage. Majority of the collection include Buddhist texts include Pali Buddhist canon or scriptures, with sanna. Non-Canonical but devotional, narrative and doctrinal Buddhist texts form the second major part of the collection. This unique manuscript collection provides a wide spectrum of subjects on the development of literary and linguistic trends and also grammar, lexicography, glossaries, prosody and rhetoric. Many manuscripts deal with works on history and traditions and information related to ethnography, geography and cosmology. Manuscripts also contain early written knowledge of local wisdom related to Arts, Indigenous Medicine, Astrology, Laws, Agriculture, Science, Games, Amusement and Trade, Sinhala Literature, Folklore and Tales. Poetical Manuscripts are of both Buddhist religious poetry and secular poetry. Magic and Charms and Cults also form a great deal of the collection.

Language and script

A Number of languages have been used in writing UoPL PLM collection. Sinhala, Pali, Sanskrit, Khemer (Cambodian), Telugu, Bengali are among them. Palm leaves that are plicate in nature are considered to have been played a considerable role in shaping up sinhala script. Skilled writing expertise is required to maintain uniformity of letters style and shape and space between the words. These incisions, take four shapes, Elephant shaped (Gajalipi), Lion shaped (Sihalipi), Swan shaped (hasalipi) and Crow shaped (kakalipi).

Aurthors/Scribes

Individuals responsible in producing the intellectual content of the PLMs appear in different forms such as authors, co-authors, copyist, translators and also as benefactors. Maha Cunda thera, Panditha Parikrama, Vilgammula maha thera, Attaragama Rajaguru Bandara, Alagiyavanna Mukaveti, Attadassi thera, Buddhagosha himi, Chaturanga Pala Amatya, Demala Dora Unnanse, Dammakitti himi, Amos Comenius, Kaccayana himi, Marikkar Seyyadu Mahamadu, Mayurapada himi, Medhankara Vanarathana himi are among the authors and scribes.

Value of the collection was signified by the visit of UNESCO Director General

Materials used to ornate and conserve the PLMs

To protect the leaves, two covers made of timber, brass, silver and ivory are placed on both sides of the Manuscript. It appears that significance of the content of the manuscript determine the nature and material of the cover. Some covers are ornated with gems and covers while some are painted in lacquer or carved. A perforated medallion/binder is used to tighten the code is placed over the cover. Pierced bead, coin, piece of metal, silver ivory decorations, ebony, ironwood, bone, copper, gem or semiprecious stones and sometimes tassel or piece of palm leaf itself has been used as medallion. Value of the material used for medallion is also based on the significance of the content of the manuscript.

Conservation and Preservation of PLM

Palm-leaf manuscript preservation and conservation unit was established in UoPL in 2018 under the direction of Mr. R. Maheswaran, Librarian to preserve and conserve to collection regularly. Accordingly, black polishing project is in action to endure the life of PLMs.

Points to Ponder

It is noticeable that despite of its significance university of Peradeniya Palm Leaf Collection has received very little critical attention. However, there has not been a comprehensive study on the collection despite of some cursory studies. Also, it calls for a descriptive annotated catalogue to meet the user needs. Digitization of the collection will facilitate users to access the generation old data at mouse click and also preserve the collection in the long run.

List of References

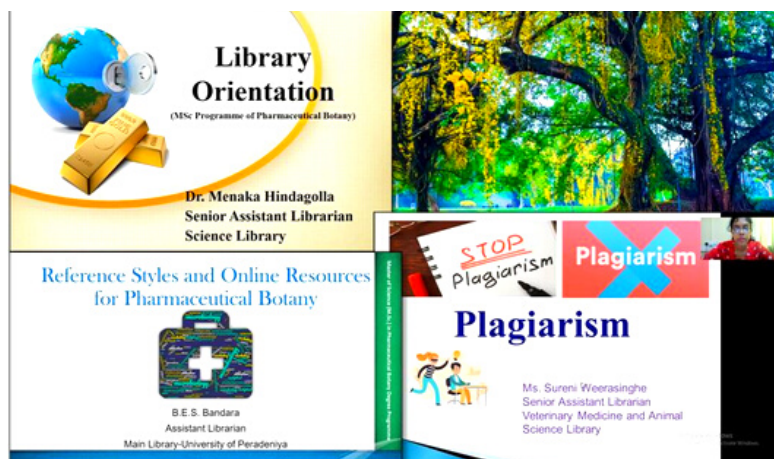
- Alwis, A.T. (Ed.). (2005). Peradeniya: the Founding of a University (Vol. 1-3). Peradeniya: University of Peradeniya Press.
- Jennings, I. (2005). The Road to Peradeniya: An Autobiography. Colombo: Lake House Investments.
- Memory of the World Programme (National Focal Point). (2021). The MOW Sri Lanka Register. National Library and Documentation Services Board.
<http://www.natlib.lk/home/mow.php#mowreg>

Library Orientation for M.Sc. Students - Post Graduate Institute of Science (PGIS)

The Library orientation program for the 2021/2022 batch of the M.Sc. program in Pharmaceutical Botany conducted by the Post Graduate Institute of Science (PGIS) was held on the 13th of March 2022 via Zoom. Dr. (Ms.) Menaka Hindagolla/Senior Assistant Librarian, Science Library, Ms. Sureni Weerasinghe/Senior Assistant Librarian, Veterinary Library and Mr. Eranga Banda/ Assistant Librarian, Main

Library served as resource persons for this session. This program covered introduction to the Science Library, Reference styles, online resources and plagiarism.

Orientation Program for students of Postgraduate Diploma in Education

An awareness and orientation Program for the fulltime students following the Postgraduate Diploma in Education (PGDE) was held at the auditorium of the Postgraduate Institute of Humanities and Social Sciences (PGIHS), University of Peradeniya on 01st February 2022. The library visit was provided at the Main Library on 02nd February 2022. Thirty two fulltime students who follow the PGDE course participated in this event.

Dr. P. Vitharana, Senior Lecturer of the Department of Education of the Faculty of Arts coordinated this event, while Mr. A. Dharmarathne, Head/Senior Assistant Librarian,

Reader Services of the Main Library contributed as the resource person for this program. The program mainly focused on print and electronic library resources and services offered for the postgraduate students of the faculty of Arts specifically for their research and learning activities.

STOCK VERIFICATION OF THE LIBRARY

The annual stock verification process of all the Faculty Libraries, namely, Agriculture, Engineering, Science, Medical, AHS, Veterinary and Dental, was conducted during the time period of January to March 2022.

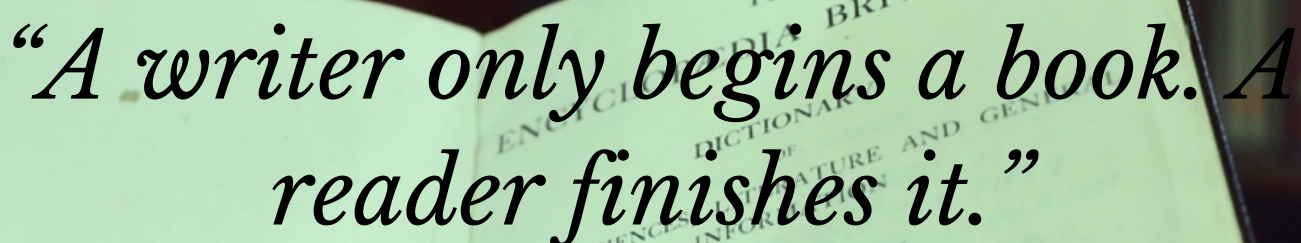
SAL/VETERINARY LIBRARY APPOINTED AS FACULTY BOARD MEMBER

Senior Assistant Librarian of the Veterinary Library has been appointed as a member (on invitation) to the Faculty Board of Veterinary Medicine and Animal Science with effect from March 2022.

PROMOTIONS

- The following Library staff members have been promoted to the post of Library Information Assistant Grade II:
  - Ms. G.G.T.D. Jayaweera
  - Ms. K.M.C.M. Keerthisinghe
- Ms. R.M.S. Sumithra Kumari has been promoted to the post of Library Information Assistant Grade I.
- Ms. K.D.C. Amarasinghe, Ms. E.A.S. Sandamali, Mr. A.W.S. Wickramasinghe and Mr. H.S. Caldera have been promoted to the post of Library Attendant Grade 1, whereas Ms. R. M. Rathnayake Menike has been promoted to Library Attendant-Special Grade.

“A writer only begins a book. A reader finishes it.”

Contacts

Librarian
Main Library
University of Peradeniya
Peradeniya - 20400
Sri Lanka

Phone : +94 81 239 2470 / +94 81 238 8678
Fax : +94 81 238 8678
PABX : 2470

Email : librarian@pdn.ac.lk

Office : +94 81 239 2471
PABX : 2471